

[Undervisningsministeren.]

lille Fordel, hvis de vel at mærke kan spare noget af de 66 $\frac{2}{3}$ pCt. De øvrige Skoler maa, hvis de faar Overskud paa deres Regnskab ved Hjælp af de 66 $\frac{2}{3}$ pCt., tilbagebetale dette Overskud af det Tilskud, de har faaet. Men disse Skoler, som gennem mange Aar har været et meget vigtigt pædagogisk Led i hele Skolevæsenets Opbygning, faar altsaa den Fordel, at de, hvis de kan faa noget tilovers af Tilskuddet paa 66 $\frac{2}{3}$ pCt., som gælder for alle Skoler, kan bruge det til Støtte for deres Underskoler.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Fornæs: Siden de storkøbenhavnske Kommuner i 1918—1919 overtog de fleste private Eksamensskoler, har Resten ført en i Almindelighed økonomisk kummerlig Tilværelse. Ydermere har de senere Aars Prisstigning skabt særlig store Vanskeligheder, som omtalt af den højtærede Minister. Det er forstaaeligt, at Skolerne ikke kan paalægge Forældrene den næsten 100 pCt.s Prisstigning, der har fundet Sted siden 1939. Skal vi i det hele taget opretholde Privatskoler, er det naturligt, at de gennem Tilskud fra Statens Side bliver sat i Stand til at faa saadanne Arbejdsmuligheder, at Undervisningen kommer til at staa paa Højde med Undervisningen i Stats- og Kommuneskolerne. De Klager, der har lydt fra Privatskolerne, er ikke gaaet ud paa, at de ikke var i Stand til at betale samme Lønninger som det offentlige, men paa, at det har knebet dermed, og det har knebet for dem at udrede Udgifterne til Vedligeholdelse af Bygninger og til det Undervisningsmateriel, der var nødvendigt. Det er klart, at den svækkede Økonomi i høj Grad maa gaa ud over saadanne Ting. Jeg erkender gerne, at visse private Skoler gennem Tiderne har udført et fremragende pædagogisk Arbejde til Gavn for hele det danske Skolevæsen, men det var vel nok særlig tidligere, da de offentlige Skoler, væsentlig Kommuneskolerne, laa adskilligt tilbage. Jeg mindes endnu fra min Barndom, at Københavns Kommune havde de saakaldte Fattigskoler, besøgt udelukkende af de økonomisk daarligst stillede, og ved Siden heraf havde man Krone-Skolerne, hvor jævne Folk gav i Krone om Maanedene for hvert af deres Børn og derigennem fik den Opfattelse, at Børnene blev bedre betjent. Det var vel egentlig nærmest en honnet Ambition fra disse Menneskers Side. Endvidere havde man saa de stærke Privatskoler, som Børn

af Folk med bedre økonomiske Kaar søgte, og hvor Forældrene i det væsentligste betalte hele Udgiften. Dengang havde Privatskolerne en virkelig Mission, og fremragende Pædagoger udførte som Ledere eller Lærere en virkelig fortjenstfuld Gerning. Men det er jo ganske anderledes nu. Over 90 pCt. af Børnene i den undervisningspligtige Alder søger nu til de offentlige Skoler. Baade Staten og Kommunerne erkender, at det er Samfundets Pligt at yde den nødvendige Kapital til Skolerne, saa at Børnene, uanset om de kommer fra velhavende eller fattige Hjem, kan faa den bedst mulige Undervisning gratis eller næsten helt gratis helt op til Studentereksamen.

Det er min personlige Opfattelse, at den Tid nærmer sig, da de private Skolers Tid maa være forbi. Skal de opretholdes, burde det væsentligt ske ved, at Skolepengene betales af de Forældre, der, formodentlig fordi de ikke har Tillid til de offentlige Skoler, sætter deres Børn i de private. Imidlertid tør jeg ikke tage Ansvar for at slaa de private Eksamensskoler i Stykker paa det nuværende Tidspunkt. Det er over 3 000 Børn og unge Mennesker i Hovedstaden, som det drejer sig om. Det vil sikkert være vanskeligt, om ikke ugørligt, paa en Gang at overtage alle de Skoler eller at lade Kommuner og Stat rejse Bygninger, tjenlige til denne Undervisning. Men skal de private Eksamensskoler midlertidigt fortsætte, vil det være rimeligt at give dem et ordentligt Tilskud. Jeg tilslutter mig derfor den højtærede Undervisningsministers Forslag om at sætte Tilskuddet op fra Halvdelen til to Trediedele af Bruttoudgiften, tillige med Forslaget om, at Tilskuddet gives pr. Undervisningstime i Stedet for pr. Elev. Det vil, naar visse Regler overholdes med Hensyn til Klassekvotienten, give roligere Arbejdsforhold og større Stabilitet.

Hvad angaar den Ændring af § 3, 3die Stykke, som blev foretaget i Folketinget, maa jeg beklage, at jeg ikke kan give den min Tilslutning. Ved denne Ændring faar de Eksamensskoler, som har en Underskole knyttet til Undervisningen, Lov til at føre et særligt Overskud fra Tilskuddet over til Underskolerne, og det kan jeg ikke se, der er nogen Mening i. Herved vil visse Underskoler faa et Statstilskud, som andre Underskoler ikke faar Del i. Vil Forældrene undgaa de offentlige Skoler, naar de skal sende deres Smaabørn i Skole, maa de selv betale Omkostningerne. Jeg har da ogsaa i Frederiksberg Kommunalbestyrelse, siden de københavnske Underskoler i 1918—19 blev